

Hvidklire *Tringa nebularia*

Greenshank

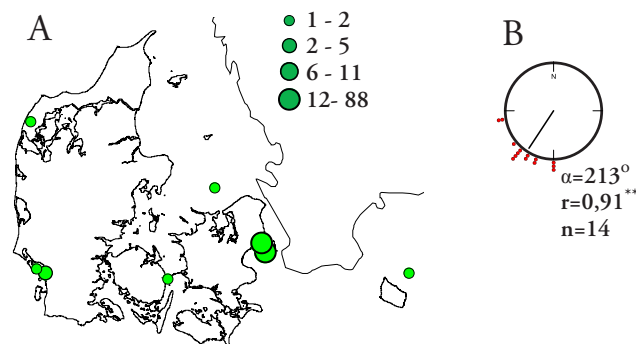
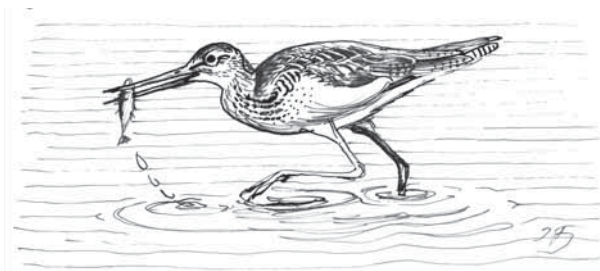

Fig. 2. A) Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt. Ringing sites for birds later recovered. B) Retning af direkte efterårstræk (aug-dec, >100 km). Direction of direct autumn migration (Aug-Dec, >100 km).

Hvidklire yngler i moser og sumpområder i Skotland, Norge, Sverige og Finland og videre østpå i det nordlige Rusland. Arten yngler ikke i Danmark, men er en almindelig trækgæst ved kyster, søer og moser fra sidst i april til midt i maj og igen fra sidst i juni til og med september (Meltofte 1993). De nordeuropæiske bestande overvintrer fåtalligt langs kysterne af Vesteuropa og Middelhavet, men hovedparten trækker til Afrika syd for Sahara.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark er der i alt ringmærket 1.207 hvidklirer, alle i perioden 1949 til 2001 (fig. 4). Hovedparten af fuglene er mærket sidst i 1950'erne og i 1960'erne, hvor ringmærkningsaktiviteten på Amager var på sit højeste. I 1964 blev i alt 95 hvidklirer mærket, hvilket er det højeste antal for et enkelt år. I alt 108 af de mærkede fugle er genmeldt, heraf er 102 mærket på Amager (fig. 2A). De genmeldte hvidklirer er mærket

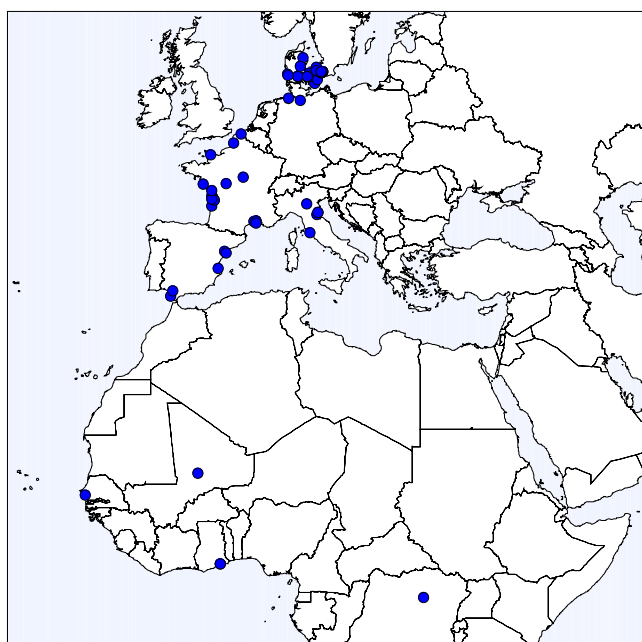

Fig. 1. Samtlige genfund af hvidklire ringmærket i Danmark (n=109). All recoveries of greenshank ringed in Denmark (n=109).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 1.207

Genmeldinger *Recoveries*

Antal genmeldinger *No. of recoveries* 109
 -heraf uden for Danmark *Recovered abroad* 33(30%)
 Antal fugle *No. of individuals* 108
 -heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 0
 Genmeldingsandel *Proportion recovered* 9%
 Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark 19
Ringed abroad and recovered in Denmark

Ekstremer *Extremes*

Højeste alder *Oldest bird* 11 år 11 mdr.
 Længste afstand *Longest dist.* DR. Congo 6.124 km
 Nordligst *Northernmost* Danmark *Denmark* (56° 37'N)
 Sydligst *Southernmost* DR. Congo *DR. Congo* (01° 33'N)
 Østligst *Easternmost* DR. Congo *DR. Congo* (25° 23'E)
 Vestligst *Westernmost* Senegal *Senegal* (16° 54'W)

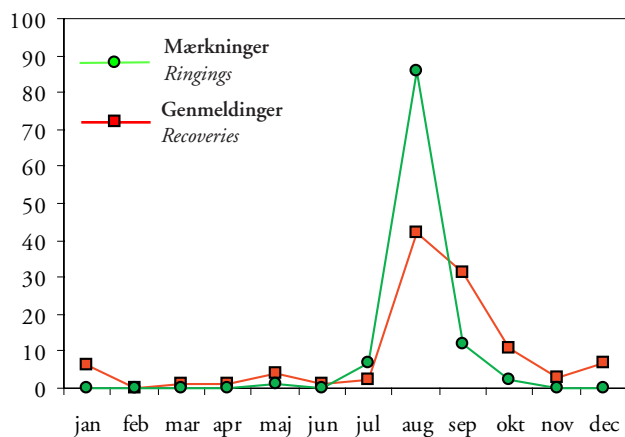

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af hvidklire. Month of ringing and recovery for recovered greenshank.

fra maj til og med oktober, langt hovedparten i august (fig. 3). Af de genmeldte fugle er 69% mærket som ungfugle i deres første kalenderår. Ud over hvidklirer, mærket i Danmark, foreligger der i Danmark 19 genfund af fugle, mærket i udlandet.

Træk og overvintring

Hovedtrækket af voksne hvidklirer passerer Sydsandinavien i løbet af juli, og ungfuglenes træk topper i august (Meltofte 1993). I genfundsmaterialet er den tidligste ungfugl mærket på Amager den 29. juli, men antallet er absolut størst i august (fig. 3). En del af hvidklirerne raster i Danmark i kortere eller længere tid, og hele 59 af de genmeldte fugle er genfundet på mærkningslokaliteten eller andre danske lokaliteter senere samme år (mellem 1 og 76 dage efter

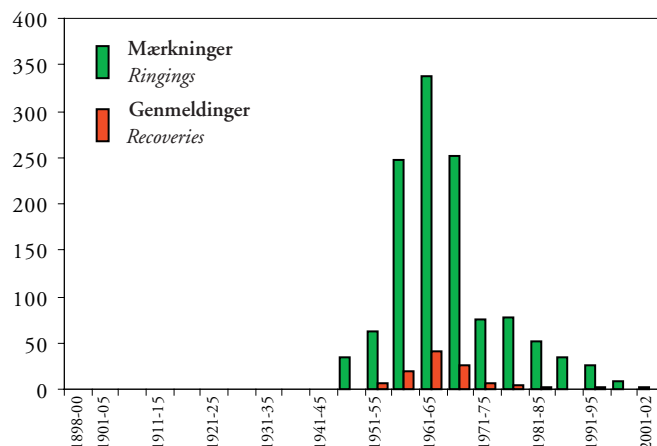

Fig. 4. Mærknings- og genfindsår for hvidklire ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of greenshank ringed in Denmark.

mærkningen, i gennemsnit 21 dage). Fra Danmark går trækket videre mod sydvest eller syd (fig. 2B) over en bred front langs kysten eller over indlandet. Danske trækgæster er fra slutningen af juli til begyndelsen af oktober genfundet i Tyskland, Belgien, i de fleste egne af Frankrig og i det nordlige Italien (fig. 5A).

I hvidklirens perifere overvintringsområde i Vesteuropa foreligger der genfund fra Sydspanien og Rhonedeltaet i Frankrig, og fra artens primære overvintringsområde syd for Sahara er genfundet dansk-mærkede fugle i Senegal, Mali, Ghana og Congo (fig. 5B). Desuden er en hvidklire, mærket i Senegal, senere genfundet i Danmark (fig. 7). Genfundene tyder på, at Middelhavet og Sahara passerer over en bred front.

Fra forårsperioden er der kun et ret begrænset antal genfund af dansk-mærkede hvidklirer. En fugl er gen-

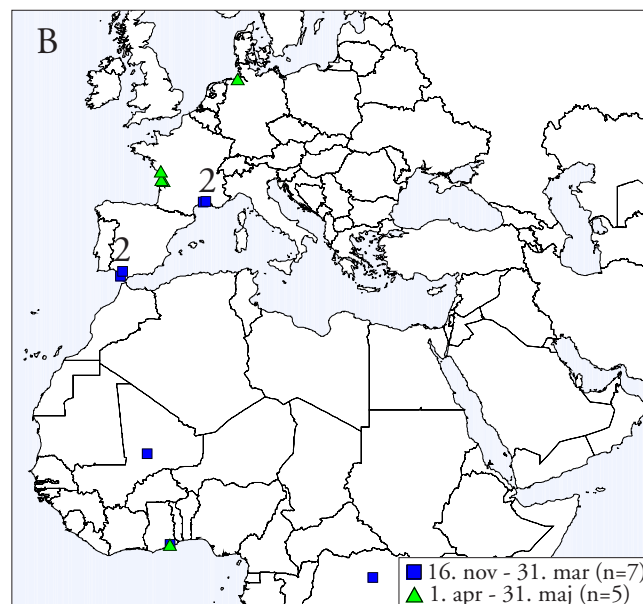
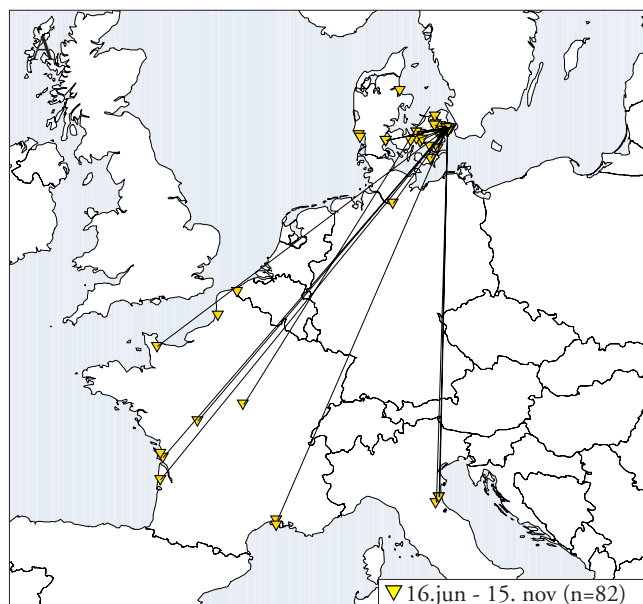

Fig. 5. Genmeldinger fra A) efterårsperioden og B) vinter- og forårsperioden af hvidklire ringmærket i Danmark. Linjer på kort A angiver direkte træk. Recoveries during A) autumn and B) winter and spring of greenshank ringed in Denmark. Lines on map A indicate direct migration.

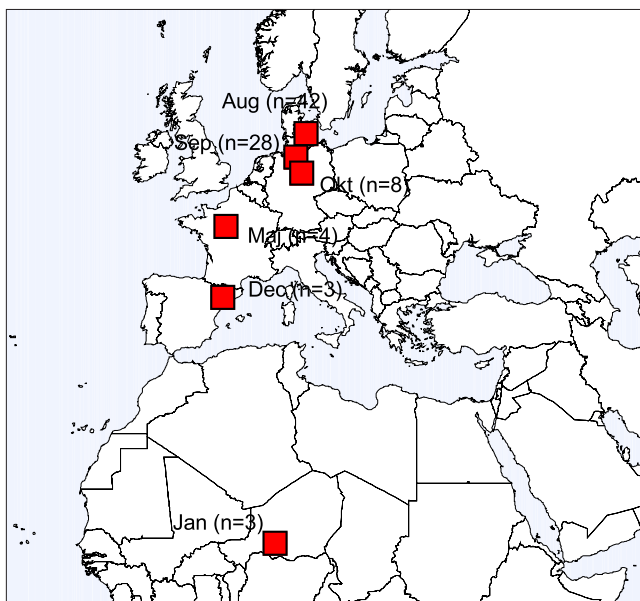

Fig. 6. Månedlige gennemsnitspositioner for hvidklire ringmærket i Danmark. Monthly mean positions of greenshank ringed in Denmark.

fundet i Ghana i begyndelsen af april, og fra den første uge af maj er tre genfundet i Sydvestfrankrig og en i det nordlige Tyskland (fig. 5B).

Der foreligger ingen genfund af danskmærkede fugle inden for artens yngleområde, men fugle, mærket som dununger på ynglepladserne i den nordlige del af Sverige, er genfundet i Danmark i slutningen af august og starten af september (fig. 7). I samme

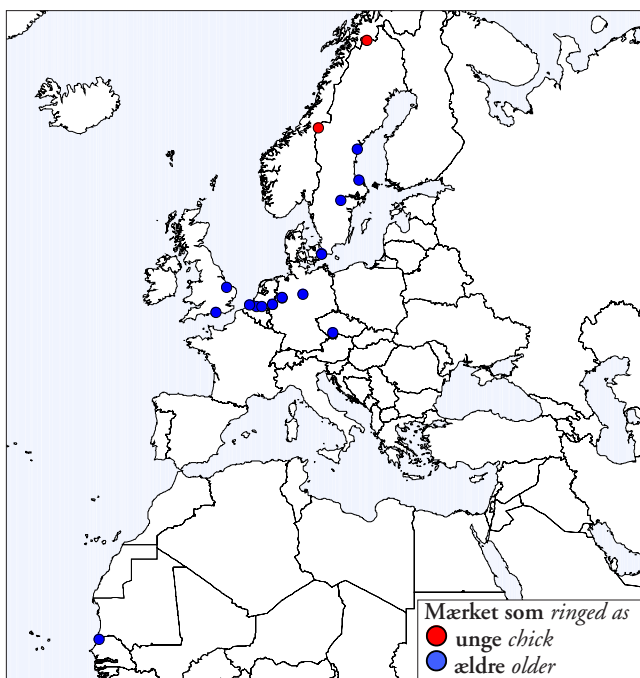

Fig. 7. Mærkningslokaliteter for hvidklire ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=19). Ringing locations of greenshank ringed abroad and recovered in Denmark (n=19).

periode er desuden genfundet hvidklirer i Danmark, som er mærket på træk i den sydlige del af Sverige. Også fugle, mærket syd for Danmark i træktiden, er senere genfundet herhjemme, herunder fugle fra Tjekkiet, Holland, Tyskland og England (fig. 7).

Genmeldings- og dødsårsager

Genfundene i det danske materiale drejer sig i 90 % af tilfældene om fugle, der er indrapporteret som døde (fig. 8A). Jagt er den overvejende dødsårsag (fig. 8B). Fra 1951 til og med 1992 er der nedlagt hvidklirer i stort set alle de lande, der foreligger genfund fra – i Danmark senest i 1979.

English summary

The greenshank is a common passage migrant at coastal sites, lakes and bogs in June–September and April–May. In Denmark the first greenshank was ringed in 1949, with most ringed in the second half of the 1950s and in the 1960s. Ninety-four per cent of the recovered greenshanks were ringed on Amager, the majority in August.

None of the greenshanks ringed in Denmark has been recovered in the breeding area, but a few birds ringed as chicks in northern Sweden have been recovered in Denmark in late August and early September. Most greenshanks arrive in Denmark in August, and many stay in Denmark for some time before migrating S or SW. The mean position is south of Denmark in September. In autumn most have been recovered in France and northern Italy. The passage of the Mediterranean seems to take place over a rather broad front, and in winter birds have been recovered in southern Europe and south of the Sahara, in Senegal, Mali, Ghana and the Congo. In April one bird was recovered in Ghana, and in early May three were recovered in southwest France and northern Germany.

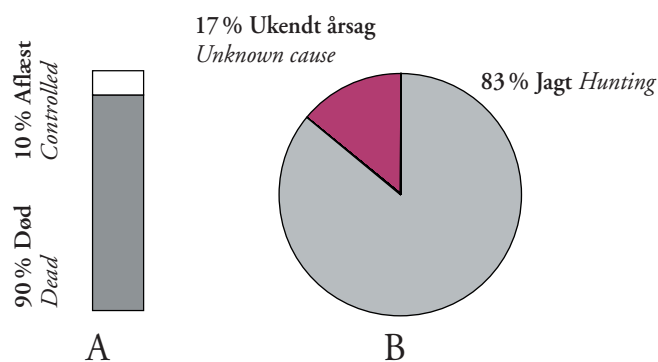

Fig. 8. A) Genmeldingsårsager (n=109) og B) dødsårsager (n=98) for hvidklire ringmærket i Danmark. A) Cause of recovery (n=109) and B) cause of death (n=98) of greenshank ringed in Denmark.